



**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-154/23-T

Název	Základní škola a mateřská škola Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. Frýdek-Místek, příspěvková organizace
Sídlo	Bystřice 366, 739 95 Bystřice nad Olší
E-mail	pspbystrice@seznam.cz
IČO	70942650
Identifikátor	600133648
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bogdan Sikora
Zřizovatel	obec Bystřice
Místa inspekční činnosti	Bystřice 366, 739 95 Bystřice nad Olší Bystřice 288, 739 95 Bystřice nad Olší Bystřice 440, 739 95 Bystřice nad Olší
Inspekční činnost na místě	24. 1. 2023 – 27. 1. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. Frýdek-Místek, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny - výdejny. Základní vzdělávání a činnost školní družiny se uskutečňuje v místech poskytovaného vzdělávání Bystřice 288 (první až šestý ročník) a Bystřice 366 (sedmý až devátý ročník). V základní škole se vzdělávalo ve 12 třídách celkem 181 žáků, z toho 18 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pět žáků s odlišným mateřským jazykem. Ve třech odděleních školní družiny bylo zapsáno 67 žáků. Předškolní vzdělávání je uskutečňováno v místě poskytovaného vzdělávání Bystřice 440. V mateřské škole se vzdělávalo ve čtyřech třídách 75 dětí, z toho deset dětí mladších tří let a tři děti s odkladem školní docházky. Pro žáky základní školy je stravování smluvně zajištěno v Základní škole a mateřské škole Bystřice 848, okr. Frýdek-Místek, příspěvková organizace (dále „česká škola“). Děti v mateřské škole se stravují v místě poskytovaného vzdělávání ve školní jídelně – výdejně. Informace o dění ve škole jsou zveřejňovány na webových stránkách školy pspbystrice.cz a v regionálním tisku.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy je ve funkci od 1. 8. 2019. Část svých kompetencí přenesl na zástupkyni pro základní školu a od školního roku 2022/2023 také na zástupkyni pro předškolní vzdělávání. Vedení školy klade důraz na vytváření pozitivního pracovního klimatu, dobré mezilidské vztahy a vzájemnou důvěru. Koncepční záměry školy jsou konkrétní a vycházejí z analýzy předchozího stavu. Zahrnují snahu nejen o zlepšování v oblasti výchovně vzdělávací, personální a materiální, ale především při prezentaci školy na veřejnosti. Řediteli školy se daří koncepční záměry postupně naplňovat, o čemž svědčí personální obměna pedagogického sboru, aktivní zájem rodičovské veřejnosti o dění ve škole a úspěšné zapojení zákonných zástupců do přípravy akcí pro děti a žáky školy.

Pedagogickému sboru se úspěšně daří naplňovat záměr a cíle školních vzdělávacích programů, podporovat děti a žáky v rozvoji jejich zájmů, a to ve školních i mimoškolních aktivitách. Noví i začínající učitelé jsou odborně i metodicky vedeni zkušenými pedagogy, zároveň se dokáží vzájemně inspirovat v oblasti účinných forem a metod výuky. Další vzdělávání pedagogů vyplývá z konceptních záměrů, probíhá s ohledem na plánované potřeby školy a aktuální nabídku vzdělávacích institucí. Učitelé si pravidelně předávají získané zkušenosti například z využívání prostředků digitálních technologií. Poradenské služby ve škole zajišťuje výchovný poradce (kumulovaná funkce se školním metodikem prevence) a školní psycholožka. Rozsah jejich činností a kompetencí je účelně stanoven a koordinován na pravidelných setkáních.

Materiální podmínky jsou na standardní úrovni a postupně se zlepšují, vybavenost učebními pomůckami, hračkami apod. je dostatečné a umožňuje naplňovat školní vzdělávací programy. Školní družina využívá pro dvě oddělení samostatné prostory, jedno oddělení sdílí své prostory se třídou základní školy. Výrazné zkvalitnění, po stránce prostorové i materiální, nastalo v mateřské škole. Základní škola úzce spolupracuje se sousední českou školou a v maximální možné míře využívá její zázemí odborných učeben a sportovišť pro vlastní výuku. Vzhledem k aktuálnímu demografickému růstu žáků na obou školách nelze vždy plně pokrýt jejich potřebu, zejména pokud se jedná o využívání odborných učeben pro přírodovědné předměty. Zřizovatel situaci vnímá a je připraven projekt přístavby budovy základní školy.

Děti a žáci jsou pravidelně seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách. Škola přijímá adekvátní opatření k předcházení úrazů. Pro vytváření zdravých stravovacích návyků je škola zapojena do programů zdravé výživy a poskytuje prostřednictvím projektů ovoce a zeleninu. Škola pozitivně podporuje kladné postoje ke zdravému životnímu stylu, nabízí kurzy plavání, akce v přírodě či lyžařské pohybové aktivity.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitace proběhly ve třídách základní školy, mateřské školy i odděleních školní družiny. Společným znakem většiny hospitovaných hodin v základní škole byla přátelská atmosféra, vzájemný respektující a vstřícný vztah žáků a pedagogů. V jednotlivých hospitovaných hodinách nebyly výraznější rozdíly mezi vyučováním na prvním a druhém stupni základní školy. Pro vyučování na prvním stupni byla charakteristická pozitivní motivace žáků k učení, což se projevovalo v jejich zvýšené aktivitě během výuky. Účelně se střídaly různé formy práce i činností a výuka byla pestrá. Hodiny měly spád, byly dobře organizačně promyšlené. Vhodně byly zařazeny mezipředmětové vztahy a relaxační prvky. Ve sledovaných hodinách na druhém stupni převládala frontální výuka doplněná řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků. Méně byly uplatněny kooperativní prvky (skupinová práce, práce ve dvojicích), které by vhodně podporovaly schopnost žáků vzájemně komunikovat a spolupracovat. U žáků je cíleně rozvíjena čtenářská gramotnost, a to zejména v rámci výuky polského a českého jazyka. K lepšímu pochopení probírané látky bylo vhodně využito i propojení témat s reálným životem. Učitelé často a účelně využívali k prezentaci učiva interaktivní tabule.

Průběh vzdělávání se mnohdy i ve frontálně vedených hodinách vyznačoval vysokou aktivitou žáků, kteří pracovali se zájmem a zaujetím. V kooperativně vedené výuce byl učitel často průvodcem, který vhodně korigoval některé nedostatky při vlastní práci žáků. Přístup žáků k rozvoji pohybových dovedností v tělesné výchově na obou stupních byl pozitivní. Pevně převládala radost z pohybu a ochota žáků cvičit. Velmi dobře byla promyšlena struktura a organizace pohybových činností s prvky týmové spolupráce. Zvolené činnosti byly pestré a udržovaly žáky v aktivitě. Hodiny polského, českého a dalších jazyků (angličtina, ruština, španělština) byly zpravidla dobře promyšlené a přizpůsobené věku i schopnostem žáků. Rozvíjeny byly především jejich komunikační dovednosti. Vyučující přiměřeně dbali na správné vyjadřování žáků i na obsahovou správnost odpovědí na otázky. Žáci si v připravených úlohách upevňovali a procvičovali učivo (na 1. stupni i hroubovou formu).

Sledovaná výuka postrádala častější zařazení badatelsky orientovaných činností založených na práci s více zdroji informací, jejich kritickým zhodnocením a následné prezentaci zjištěných poznatků. Na příkladné úrovni byla takto vedená výuka například v dějepisu, fyzice, výtvarné výchově nebo českém jazyce. V závěru vyučování učitelé ne vždy vedli žáky k objektivnímu posouzení kvality vlastního výkonu nebo k cílenému hodnocení práce svých vrstevníků podle předem stanovených kritérií.

Účinnou podporu žákům s potřebou podpůrných opatření vhodně zajišťovali asistenti pedagoga. Učitelé poskytovali tuto podporu v závislosti na náročnosti probíraného učiva nebo na základě individuálních potřeb jednotlivých žáků. Práce asistentů pedagoga s ostatními žáky ve třídě byla zaznamenána v menší míře.

Vzdělávání ve třídách mateřské školy příznivě ovlivňovalo přívětivé klima, provázené vstřícným přístupem zaměstnanců k dětem. Učitelky komunikovaly s dětmi přátelsky a vlastním jednáním jim byly vzorem správného chování. Vedly je ke vzájemnému respektu

a ohleduplnosti, čímž podporovaly rozvoj jejich sociálních kompetencí. Časté pochvaly a povzbuzování účinně posilovaly jejich sebedůvěru. Ve vztazích mezi dospělými a dětmi i mezi dětmi navzájem se projevovала vzájemná důvěra, zdvořilost a pomoc.

Vzdělávací nabídka pro děti byla dostatečně pestrá, tematicky blízká. Celkově plánované vzdělávací činnosti v průběhu roku vycházely z jednotně stanovených motivačních témat v třídních vzdělávacích programech, které zahrnovaly cíle vycházející z pedagogické diagnostiky. Zohledňovány tak byly individuální potřeby jednotlivých dětí, jejich možnosti, schopnosti a zájmy. Využívání formativního hodnocení v průběhu celodenního vzdělávání ne vždy poskytuje dětem dostatečnou zpětnou vazbu k aktuálnímu procesu učení, méně časté je vrstevnické hodnocení zejména v průběhu kooperativních činností. Sebehodnocení je uplatňováno. Spontánní a řízené činnosti byly během dne vyváženě provázané pro větší plynulost vzdělávání. Děti měly dostatek času pro hry, které mohly dle svého zájmu a tempa rozvinout i dokončit. Zaměřeny byly na skupinovou nebo individuální práci dítěte a aktivity podporující spolupráci. Ve vzdělávání byla patrná snaha učitelek vycházet z dosavadních znalostí a zkušeností dětí. Řízené činnosti směřovaly k účinnému naplňování zvolených vzdělávacích cílů. Učitelky kladly na děti přiměřené a srozumitelné požadavky.

Přípravě nejstarších dětí na přechod k základnímu vzdělávání byla učitelkami věnována náležitá pozornost. Dětem poskytovaly účinnou podporu pro vyrovnávání nerovnoměrností v jejich vývoji. Činnosti byly diferencované podle individuálních potřeb dětí, rozvíjeny byly předčtenářské a předmatematické gramotnosti. Nejmladším dětem byl poskytnut dostatek emoční podpory i srozumitelná pravidla. Učitelky vhodně zařazovaly smyslové hry, básničky, písničky, grafomotorická cvičení, které přispívaly k rozvoji a stimulaci jazyka a řeči. Četná nabídka výtvarných aktivit rozvíjela dětskou fantazii a estetické vnímání. Odpolední klidové činnosti byly organizovány s ohledem na potřeby jednotlivých dětí a při odpoledním klidu byla u nich respektována individuální potřeba spánku.

Průběh zájmového vzdělávání pozitivně ovlivňovala nastavená a časově vyvážená skladba činností, které byly v souladu s potřebami žáků mladšího školního věku. Po dopoledním vyučování měli žáci dostatečný prostor pro odpočinek, relaxaci, pohybové aktivity a rozvoj nadání. Vychovatelky vhodně střídaly činnosti, svým klidným jednáním vytvářely atmosféru vzájemné důvěry. Školní družina vytváří kvalitně naplňuje volný čas žáků a dle zájmu poskytuje i přípravu na vyučování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Základní škola získává informace o výsledcích vzdělávání žáků především průběžným ověřováním jejich znalostí a dovedností, z umístění v soutěžích, předmětových olympiádách a na základě úspěšnosti v přijímacím řízení na střední školy. Hodnocení chování a výsledků vzdělávání žáků je pravidelně projednáváno v průběhu jednání pedagogické rady. Pozornost je věnována přípravě žáků k přijímacím zkouškám na střední školy. Škola se v posledních letech zapojila do externího hodnocení žáků, výsledky v matematice ve srovnání s ostatními základními školami se blížily průměru, avšak v rámci přijímacího řízení na střední školy titíž žáci dosáhli v matematice v českém jazyce nadprůměrné úrovně.

Klasifikace žáků je zaznamenávána v elektronickém systému a další informace o průběhu a výsledcích vzdělávání získávají zákonní zástupci také na třídních schůzkách nebo při osobních konzultacích. Škola vytváří pro většinu žáků podnětné prostředí k dosahování dobrých výsledků vzdělávání. Celkové výsledky vzdělávání žáků ve sledovaném období byly stabilní. Na konci školního roku 2021/2022 prospěli všichni žáci, většina s vyznamenáním. Škola nevykazovala v uvedeném školním roce žádnou neomluvenou

absenci. Žáci jsou podle svých preferencí podporováni k účasti ve vědomostních, dovednostních a sportovních soutěžích. Jsou jim nabízeny konzultace, doučování či příprava k přijímacímu řízení na střední školy. Dobré vzdělávací výsledky žáků jsou podporovány různorodými mimoškolními aktivitami (lyžování, plavání, adaptační kurzy, pěvecké sbory, taneční soubory, kroužky robotiky atd.) které zpestřují vzdělávací nabídku školy a podporují u žáků jejich nadání či zájem o danou vzdělávací oblast. Výrazná je také spolupráce s místní knihovnou při realizaci knihovnických lekcí, besed apod., čímž je aktivně podporována čtenářská gramotnost žáků. Škola tímto způsobem u žáků významně zvyšuje motivaci k učení a podporuje rozvoj řady dovedností. Nedílnou součástí tohoto procesu je spolupráce se žakovským parlamentem a se sdružením rodičů a přátel školy, které se podílí se na organizování školních i mimoškolních aktivit a společných akcí pro širokou veřejnost.

Škola realizuje podpůrná opatření doporučená školskými poradenskými pracovišti úpravou organizace a obsahu vzdělávání, formou individuálních vzdělávacích plánů a využitím asistentů pedagoga. Je také realizována v požadovaném rozsahu výuka předmětů speciálně pedagogické péče. Výchovný poradce společně s psychologkou poskytují účinnou podporu učitelům při práci s třídními kolektivy, v případě potřeby i individuální. Preventivní programy zahrnují pestrou nabídku aktivit pro žáky tak, aby byla eliminována možná rizika vzniku negativních jevů ve škole. Výskyt negativních jevů je v posledních letech minimální. Škole se daří vytvářet dobré klima vycházející převážně z partnerského přístupu pedagogů k žákům.

Vzdělávací výsledky a pokroky dosahované jednotlivými dětmi mateřské školy byly učitelkami průběžně sledovány a zaznamenávány. Záznamy týkající se vývoje dítěte poskytovaly informace nejen o dosažené úrovni, ale i o konkrétních vzdělávacích potřebách jednotlivých dětí. Učitelky tak dokázaly zjištění systematicky využívat pro plánování individualizované vzdělávací nabídky. Nabízené činnosti byly dostatečně diferencované a cíleně zaměřené na vyrovnávání nerovnoměrností ve vývoji jednotlivých dětí. Dosahované výsledky dětí v jednotlivých vzdělávacích oblastech svědčily o postupném osvojování klíčových kompetencí i základů funkčních gramotností důležitých pro jejich další rozvoj. S ohledem na svůj věk byly děti výrazně aktivní a samostatné. Bez problémů navazovaly kontakt s dospělými, dobře komunikovaly mezi sebou, dokázaly sdělit svá přání, požadavky i názory. Děti se chovaly ohleduplně vůči sobě, ochotně si pomáhaly, v případě potřeby se uměly dohodnout na postupu při hře. Při spontánních i řízených činnostech uplatňovaly dříve získané znalosti a dovednosti. Podnětné prostředí vytvářelo dětem množství příležitostí k objevování a pozorování, což se projevovalo jejich aktivitou a zvědavostí při plnění zadaných úkolů.

Vzájemná a častá spolupráce základní a mateřské školy při přípravě společných akcí a při předávání informací o vzdělávání dětí a žáků umožňuje bezproblémový přechod dětí do prvních ročníků. Vzájemná komunikace mezi školou a zákonnými zástupci je založena na jejich každodenním bezprostředním osobním kontaktu. Velký důraz je kladen na spolupráci školy se zřizovatelem, a partnerskými školami v regionu. Díky příkladné kooperaci je možná vysoká účast dětí a žáků na různých aktivitách a projektech.

Školní družina žáky motivuje k aktivnímu trávení volného času. Ke zvyšování účinnosti zájmového vzdělávání přispívá úzká součinnost se základní školou v oblasti organizace soutěží a mimoškolních aktivit.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v dubnu 2015 došlo ke změně ve vedení školy, ke zkvalitnění materiálních podmínek a nárůstu počtu žáků a dětí ve škole.
- Nedostatek týkající se bezbarierového přístupu byl odstraněn v mateřské škole. V základní škole je jeho odstranění zahrnuto do zřizovatelem plánované přístavby.

Silné stránky

- Pozitivní klima školy se vyznačuje empatickým přístupem pedagogů k dětem a žákům; vstřícným jednáním zaměstnanců se zákonnými zástupci a jejich zapojením do činnosti školy. Spolupráci nakloněná atmosféra v organizaci pomáhá osobnostnímu a sociálnímu rozvoji dětí i žáků.
- Obměněný pedagogický kolektiv základní školy má pod novým vedením potenciál k dalšímu vzdělávání, vzájemnému předávání zkušeností a zvyšování kvality vzdělávání.
- Široké zájmové aktivity účinně podporují zájmy a nadání žáků.
- Diagnostické záznamy umožňují učitelkám v mateřské škole sledovat vzdělávací pokrok dětí a poskytují pedagogům plnohodnotnou oporu pro plánování individualizované vzdělávací nabídky.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V menší míře byla využívána diferenciací úkolů podle individuálních předpokladů žáků a práce s různými zdroji informací při řešení úloh.
- Učitelé využívají jen ojediněle promyšlené sebehodnocení žáků a vzájemné hodnocení dětí a žáků s ohledem na stanovené cíle vzdělávání. Během vzdělávání není dětem a žákům dostatečně poskytována průběžná zpětná vazba.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit výběr vzdělávacích akcí pro pedagogy na aplikaci ve výuce úloh zadávaných podle náročnosti a na možnosti využívání různých informačních zdrojů
- vést děti a žáky k vzájemnému hodnocení, a žáky i k sebehodnocení, podle stanovených kritérií a ve vazbě na stanovené cíle nebo očekávání od vlastní práce.
- Srovnávat a vyhodnocovat výsledky vzdělávání ve škole s výsledky externího testování a ve výuce využívat uvolněné úlohy z mezinárodního testování.
- Realizovat záměr přístavby a vybudování dalších odborných učeben, který by zkvalitnil podmínky zejména v oblastech Člověk a příroda, Informatika.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy zařízení ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2022/2023
2. Organizace školního roku 2022/2023 (plán práce, plány dalšího vzdělávání pedagogů, plány kontrolní a hospitační činnosti, rozvrhy vyučovacích hodin, organizační řád ad.)
3. Školní matrika (vzorek)
4. Třídní knihy základní školy, mateřské školy a školní družiny vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
5. Dokumentace školního poradenského pracoviště vč. dokumentace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vzorek)
6. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (vzorek)
7. Třídní vzdělávací program mateřské školy
8. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti dětí a žáků při poskytování vzdělávání vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
9. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění školního stravování pro školní rok 2021/2022 a 2022/2023 k datu inspekční činnosti (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Daniel Jakubek, Ph.D.
školní inspektor

Mgr. Ivana Radová,
školní inspektorka

Bc. Marcela Zahradníková,
kontrolní pracovnice

Mgr. Petr Novotný,
školní inspektor

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.